

1. May. 1844

FACTS

Date:

1. May. 1844

Page number:

Dagbog B, side 97-99

TRANSCRIPTION

1 May 1844.

Hvad er slette Malerier? Det er ikke disse første, raee Forsøg, hvori kan findes meget Galt, naar de kun indeholde Gnisten af Liv og kjærlig Opfatning. Saadanne Arbeier kan være mig dyrebare, og jeg kan ikke uden Glæde see paa dem; f: Ex: flere af Rumps meget raee, men djærvt opfattede Billeder, og flere andre. Men hvad der gjør et modbydeligt Indtryk paa mig er de modne, maniererede Malerier, der træde frem med Fordring, uden dog at skjænke nogen sand Nydelse, ja vække endog tit Afsky. Modne kalder jeg dem kun for saa vidt, at jeg ved Betragtningen føler det som en Overbeviisning: den Maler gaaer ikke mere frem. Og har han nu ikke selv paa Høidepunktet bragt det videre end til at skabe et forskruet, vrangt Billede, da bliver han i mine Øine en skadelig Person, jeg næsten synes, gjør noget Ondt. Det Slette, Middelmaadige i Kunsten er ikke ligegyldigt, men syndigt. Dette er underligt, thi han har jo dog maaskee med Glæde arbeidet [oversteget: der-]paa et saadant Stykke, hvormegen •98• Flid har han ikke anvendt, hvor smuk er maaskee Techniken – det hjælper Alt slet ikke; thi Meningen var ikke ærlig. Det var ikke Maleren om at gjøre at bringe ud af den Opgave, han havde at løse, Alt, hvad han formaaede; men han tænkte paa at behage, paa at skabe et Billed med slaaende Virkning o s v uden at tage Sandheden kjærligt paa Raad med. Maleren bør kun klart stille sig Opgaven for Øie og holde fast ved den, urokkelig, da vil Fortræffeligheden komme af sig selv i Forhold til hans Evne. Overfører jeg dette paa mig selv, da synes det at kaste et Lys over min Virksomhed som Maler. I mine første Arbeider tænkte jeg kun paa, hvad jeg havde at fremstille, senere tænkte jeg paa at lave Billeder med Virkning, forceret Sollys, Glands o s v og de bleve daarlige, svage, forunderlige, sorte. I de første vidste jeg ikke, hvad jeg gjorde, og kunde derfor ikke begribe, at man fandt i dem baade Kjækhed og Farve og hvad veed jeg Alt, hvad overdreven Roes har sagt mig til min Skade af den Slags smukke Ting. Nu vil jeg kun see paa Opgaven, ikke som den Gang uden at vide det, thi det kan jeg ikke mere •99• naar Bevidstheden eensgang er vakt, men med saa megen Besindighed som muligt vil jeg see paa Opgaven og da i Guds Navn lade staa til, der komme ud af, hvad der kan! –

97.
stillet. Dog, det kan vist gøres, og Grundten, kræver j
endnu ikke her indlæst mig desuden, er den: at j maa
paa det Nærmeste kjende Dydets Form og hele Sketning, in-
der jg kunne at gribe det: Flugtten. Tillige maa der
dog altid være en vis Ro i det Kunstværk, der skal
give nogen sand og varig Nøjelse.

1 Maj 1844.

Klaad en, lille Malerier? Det er ikke disse første, naar
Forsøj, heri kan findes meget Galt, naar de kun in-
skulde Jernsten af Liv og kjærlig Opfattning. Sandt
Arbejde kan edre mig Synet, og j kan ikke uden
Glæde se paa dem; j. E. blev af Umrøbe meget ræd,
men spjæret af fattede Billeder, og flere andre. Men hvad
dog giv et med tydeligt Indtryk paa mig er. Du maa
manernde Malerier, der træde frem med Fødsel,
inden dog at skjære nogen sand Nøjelse, j vedde
endog det Afkij. Modet holder j den kun for saa
vidt, at j ved Betragtningen faaer det som en Overbe-
visning: den Maler gaar ikke mere frem. Og
her har vi ikke selv paa den Jernsten brugt det
videre end til at skabe et forskrækt, enangt Billed,
der bliver han: mine Gine en skadelig Person,
j næsten synes, giv meget Ondt. Det lille, M. del-
maadige i Kunstten er ikke ligegyldigt men ejendigt.
Det er underligt, thi man har jo dog maaske med
Glæde arbejdet desuden et sandt Lyst, heromgaa

Flid har han ikke anvendt, naar smukt en maaske
 Teknikken - det hjalp mig Alt det ikke i sin Menin-
 gen var ikke ordly. Det var ikke Maleren om at
 give et brygs ind af den Opgave, han havde at
 lise, Alt, hvad han formaaede; men han tænkte
 paa at behage, paa at skabe et Billede med
 slående Virkning o. s. v. inden at tage Landstolen
 kjærligt paa Haad med. Maleren var som
 klart stillet sig Opgaven for sig og helder fast
 ved den, trodselig, da vil Fortreffeligheden
 komme af sig selv i Forhold til hans Evne.
 Overfinner i dette paa mig selv, da synes det
 at heste at lise over min Virksomhed som Maler,
 i mine første Arbejder tænkte i sin paa, hvad
 i havde at fremstille, senere tænkte i paa
 at lave Billeder med Virkning, forceret tal-
 lige, Glæde o. s. v. og de bleve daarlige, nage,
 fremmede, sorte. I de første vidste i ikke,
 hvad i gjorde, og kunde derfor ikke begribe, at
 man fandt i dem haardt Kjæklighed og Forve
 hvad ved i Alt, hvad overdaen Naes har sagt
 mig til min Skede af den Slags smukke Ting.
 Nu vil i som ige paa Opgaven, ikke som den
 Gang inden at vide det, thi det kan i ikke mere

99.
naar Berøistheden angaar en vakt, men med saa
megen Besindighed som muligt vil ji see paa
Opgaven og da i Guds Naar lade staa til,
hvor kommer ind af, hvad der kan.

2 April Maj

Jeg tænker om i Kinsten inden at vide ind eller ind-
skud er det Adet Idelle i Landskabot. Idag saa ji
har Goethe en Uftring, der synes at kaste et dyb herover,
han siger om Rembrandts Landskaber. Lys, Skygge og
Abledning er her haan det Idelle. Skulle ikke enhver
Kunstner saaledes have sit Ideal? —

Es ist so schwer etwas vom Meister zu lernen, als
vom der Natur.

Goethe.

10 Maj

Nu siger det i min Sjæl, ji føles en Glæde og Trængsel ved
Livet, som længe var mig fremmed; mange Ting klæbe
sig for mig Nu Dag kan ji sige ved Hørsning af gode
Bøger. Goethe har ved sine Læse over Kunst gjort
et stærkt og edgygende Indtryk paa mig. Jeg anser
en bedre Fremtid og see der med Glæde og Glæde:
måde. Min Fremtid skal snart ligge, bag mig
som en singel Erindring, ikke uden Betydning
for mit Liv; men den har været for længe, fordi
ji fattes Kraft og Villie, ji turde ikke frit vende
Blikket med mit eget Indre, af Trængsel for at forstå
mange et dybt Billede. Klædet! Klædet!